

Ministrstvo za zdravje

Štefanova ulica 5

1000 Ljubljana

Razširjeni strokovni kolegij za urologijo

Datum 7.1.2019

Zadeva: Letno poročilo o delovanju Razširjenega strokovnega kolegija za urologijo v letu 2018

Spoštovani,

Skladno s Pravilnikom o razširjenih strokovnih kolegijih (Ur. l. št. 44, z dne 18.8.2017) podajam letno poročilo o delovanju RSK za urologijo v letu 2018

Sestava RSK za urologijo

Predsednik: doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med

Člani: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med.

asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med.

Sandi Poteko, dr. med.

Franc Kramer, dr. med.

asist. Borut Gubina, dr. med

RSK za urologijo je imel v letu 2018 5 rednih (12.2.2018 – ustanovna seja, 13.3.2018, 13.4.2018, 12.6.2018, 20.11.2018) in 1 dopisno sejo (zaključena 1.10.2018).

V nadaljevanju poročila prilagamo zapisnike vseh 6 sej RSK za urologijo, ki so bile izvedene v letu 2018, iz katerih so razvidne teme in sklepi, ki jih je RSK za urologijo sprejel.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

predsednik RSK za urologijo

Zapisnik 1. seje razširjenega strokovnega kolegija za urologijo

Datum: 12.2.2018

Kraj seje: KO za urologijo, UKC Ljubljana

Prisotni: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., Franc Kramer, dr. med., asist. Borut Gubina, dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Začetek seje ob 16.00 uri

1. V skladu z 2. točko 8. člena Pravilnika o razširjenih strokovnih kolegijih člani RSK za urologijo soglasno potrdijo doc. dr. Tomaž Smrkolja, dr. med. za predsednika RSK in asist. Boruta Gubino, dr. med. za namestnika predsednika RSK za urologijo za obdobje 2 let.
2. V nadaljevanju seje se člani seznanijo z vsemi členi Pravilnika o razširjenih strokovnih kolegijih.
3. Na predlog doc. Smrkolja RSK za urologijo razpravlja o smernicah obravnave uroloških bolnikov v Sloveniji in **sprejme naslednji sklep: RSK za urologijo potrjuje smernice Evropskega združenja urologov EAU v originalni izvedbi. Prevod smernic v slovenski jezik ni potreben. RSK za urologijo svetuje uporabo teh smernic v slovenskem prostoru.**
4. V zvezi s pozivom Ministrstva za zdravje z dne 5.2.2018, ki poziva RSKje za pripravo kriterijev in meril za določanje ustrezne stopnje nujnosti za določene preglede oziroma indikacij za napotitev za pregled, RSK za urologijo na 1. seji pregleda gradivo s predlogom uvrstitve najpogostejših uroloških bolezni in stanj v stopnje nujnosti, ki ga je pred sejo posredoval doc. Smrkolj. Vnese se nekaj popravkov. Popravljen razvrstitev bo doc. Smrkolj posredoval članom RSK po elektronski pošti v potrditev. Ko bo gradivo potrjeno ga bo RSK posredoval na Ministrstvo za zdravje.
5. Asist. mag. Bratuš predlaga, da se na naslednji seji RSK prične obravnava kadrovskega normativov in mreže urologov v Sloveniji. Asist. Gubina predlaga, da se v ta namen povežemo z gospodom Rade Pribakovičem (rade.pribakovic@nijz.si) na NIJZ ter vstopimo v projekt priprave zdravstvene mreže, s čimer soglašajo vsi člani RSK za urologijo. Gospoda Pribakoviča bo kontaktiral doc. Smrkolj.
6. Naslednja seja RSK za urologijo bo 13.3.2018 ob 16.00 uri na KO za urologijo, UKC Ljubljana.

Seja se je zaključila ob 18.00 uri.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

predsednik RSK za urologijo

Zapisnik sestanka 2. seje RSK za urologijo

Datum: 13.3. 2018

Kraj seje: KO za urologijo, UKC Ljubljana

Prisotni: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., Franc Kramer, dr. med., asist. Borut Gubina, dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Začetek seje ob 16.00 uri

1. RSK za urologijo obravnava pobudo državljana: »Izbira osebnega urologa ter standardizacija terapij glede na stopnjo raka prostate«, ki je bila poslana na Ministrstvo za zdravje in posredovana RSK po elektronski pošti 27.2.2018. Pobuda državljana je vsebovala dva predloga, in sicer:

1.) Da se pravice moških do izbire osebnega urologa izenačijo s pravicami žensk do osebnega ginekologa ter da se uvedejo obdobjni preventivni pregledi po 50 letu starosti, pri moških z družinsko incidenco raka na prostati pa po 40 letu starosti.

2.) Da se postavijo jasni standardi zdravljenja raka prostate glede na razširjenost bolezni in rizičnost. Standarde bi morale upoštevati vsi javni zavodi (bolnice) v Sloveniji.

K prvi točki pobude državljana: RSK se ne strinja z uvedbo osebnega urologa po vzoru osebnega ginekologa, ker bolezenska stanja, ki jih obravnavata obe specialnosti niso primerljiva po pojavnosti in starostni strukturi obolelih. Tako pri ženskah osebni ginekolog obravnava mlajše ženske pri predpisu kontracepcije, ženske v rodnem obdobju pri zanositvi in porodu, starejše ženske pa ob nastopu menopavze in ob pojavi malignih in benignih obolenj. Redni pregledi zdravih moških pri urologu niso potrebni. Obdobjni preventivni pregledi celotne populacije moških po določeni starosti pomenijo presejanje raka prostate, ki po smernicah Evropskega združenja urologov ni utemeljeno in ga ne priporočajo, s čimer se strinja tudi RSK za urologijo.

K drugi točki pobude državljana: RSK ugotavlja, da so standardi zdravljenja uroloških bolezni jasno postavljeni v smernicah Evropskega združenja urologov, katerih uporabo je RSK za urologijo priporočil na svoji prvi seji v februarju 2018. RSK ugotavlja, da urološke ustanove v Sloveniji te smernice poznajo in v okviru svojih zmožnosti tudi izvajajo.

2. Na sejo je bil vabljen Gospod Pribaković iz NIJZ, ki se je pred sejo opravičil.

RSK za urologijo razpravlja o načinu postavitve mreže urologov v Sloveniji, pri čemer imamo na voljo že podatke o številu urologov po regijah, ki smo jih pridobili od Zdravniške zbornice. Za pripravo mreže bo potrebno okvirno določiti trajanje uroloških ambulantnih in hospitalnih posegov. Nadalje RSK razpravlja o širitvi ambulantne dejavnosti, ki naj ostanejo specialistična dejavnost v okviru mreže, dodatne ambulante pa naj bodo locirane izven bolnišnic v okviru drugih zdravstvenih ustanov ali koncesionarjev. Znotraj bolnišnic naj ostane subspecialistična ambulantna dejavnost ter operativa. V okviru ambulantne dejavnosti se lahko izvajajo tudi diagnostični invazivni posegi (naprimer biopsija prostate, cistoskopije, ambulantne operacije). Posebne specializacije za ambulantnega urologa RSK ne podpira. Na eno izmed prihodnjih sej bo ponovno vabljen gospod Pribaković za predstavitev načina postavitve mreže in dogovor o realizaciji načrta mreže urologov.

3. RSK za urologijo se opredeli glede vprašanja Ministrstva za zdravje posredovanega RSK za urologijo po elektronski pošti dne 7.3.2018 »Obdelava osebnih podatkov v sistemu e-Zdravje«. RSK za urologijo v zvezi s sistemom e-Zdravje meni, da sistem ni slab, paziti je potrebno, da ne prihaja do zlorab, svetujemo kontrole s strani ustreznih organov. Nadalje RSK meni, da urološka stroka potrebuje za varno in kakovostno obravnavo vse podatke o bolnikih – tudi o drugih specialistih, torej celoten dostop, ker so bolniki pogosto polimorbidni, kar vpliva na urološko obravnavo in odločitve. Sledljivost zaradi elektronskega načina dostopa ni vprašljiva. Poleg tega so zdravstveni delavci zavezani k molčečnosti. Odgovor ministrstva in informacijske pooblaščenke v zvezi s tem vprašanjem so bili po mnenju RSK za urologijo ustrezni.
4. RSK za urologijo obravnava vprašanje Ministrstva za zdravje, ki ga je prejel po elektronski pošti dne 8.3.2018 »Preverjanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah«. Izpostavljena je problematika obravnave bolnika, pri katerem je bil indiciran poseg v primarni ustanovi, poseg pa se izvede v drugi ustanovi. Indikacijo za operacijo lahko postavi nekdo, ki poseg izvaja ali ga dovolj dobro pozna, podrobnosti o izvedbi in poteku posega pri posameznem primeru pa postavi predviden operater. V skrajnem primeru je možno, da se operater s postavljeno indikacijo za poseg ne strinja. V tej točki dokončnega zaključka RSK za urologijo ni sprejel in bo z obravnavo te točke nadaljeval na naslednji seji.
5. Naslednja seja bo v petek 13.4.2018 ob 16.00.

Seja se je zaključila ob 18.00 uri.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Zapisnik sestanka 3. seje RSK za urologijo

Datum: 13.4. 2018

Kraj seje: KO za urologijo, UKC Ljubljana

Prisotni: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., Franc Kramer, dr. med., asist. Borut Gubina, dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Začetek seje ob 16.00 uri

1. Nadaljevanje točke 3 iz 2. seje RSK za urologijo z dne 13.3.2018:
RSK za urologijo obravnava vprašanje Ministrstva za zdravje, ki ga je prejel po elektronski pošti dne 8.3.2018 »Preverjanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah«. Izpostavljena je problematika obravnave bolnika, pri katerem je bil indiciran poseg v primarni ustanovi, poseg pa se izvede v drugi ustanovi. Indikacijo za operacijo lahko postavi nekdo, ki poseg izvaja ali ga dovolj dobro pozna, podrobnosti o izvedbi in poteku posega pri posameznem primeru pa postavi predviden operater. V skrajnem primeru je možno, da se operater s postavljeno indikacijo za poseg ne strinja. V nadaljevanju obravnave te točke RSK za urologijo meni, da je pred operativnim posegom v novi ustanovi, smiselno da urolog v primarni ustanovi, ki je bolnika obravnaval, bolezen diagnosticiral in poseg indiciral bodisi stopi v stik s predvidenim novim operaterjem in bolnika predstavi, ali pa da bolnik opravi predoperativni pregled v drugi ustanovi, kjer bo poseg izveden in sicer za diagnozo, pri kateri je potrjen malignom predoperativni pregled pod stopnjo nujnosti 4 – zelo hitro, pri ostalih diagnozah pa pod stopnjo nujnosti 2 – hitro.
2. RSK za urologijo se ne strinja, da zdravniki primarnega nivoja ali drugih specializacij lahko naročijo bolnika na subspecialistično ambulantno obravnavo ali preiskavo, naprimer transrektalni ultrazvok z biopsijo prostate ali cistoskopijo, ker gre za invazivne preiskave, ki jih lahko indicira samo urolog. RSK za urologijo meni, da je s tem, ko sta za naročanje bolnikov s strani primarnega nivoja ali drugih specializacij na voljo VZS za prvi in kontrolni urološki pregled, dostopnost do uroloških storitev za bolnike, ki potrebujejo urološko obravnavo, ustrezna. Posamezni urološki oddelki lahko za določene druge neinvazivne VZS (naprimer ambulantna za erektilno disfunkcijo, nevrourološki pregled) omogočijo naročanje tudi za zdravnike primarnega nivoja ali drugih specializacij.

3. V zvezi s postavitvijo mreže urologov bomo na naslednjo sejo ponovno vabili gospoda Pribakoviča iz NIJZ. Datum naslednje seje bomo določili, ko bomo uskladili datum z gospodom Pribakovičem.

Seja se je zaključila ob 18.00 uri.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Zapisnik sestanka 4. seje RSK za urologijo

Datum: 12.6. 2018

Kraj seje: KO za urologijo, UKC Ljubljana

Prisotni: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., asist. Borut Gubina, dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Začetek seje ob 16.00 uri

1. RSK za urologijo obravnava prošnjo podjetja Lenis d.o.o. z dne 14.5.2018 za strokovno mnenje za zdravilo Elmiron. Gre za zdravilo Pentosan polysulfat v oralni obliki, ki ima indikacijo za zdravljenje intersticijskega cistitisa. RSK za urologijo na seji pregleda referenčne smernice Evropskega združenja urologov in ugotovi, da je za Pentosan polysulfat priporočilo za uporabo pri intersticijskem cistitisiu. Zdravilo je registrirano tudi v EMA.

Sklep: RSK za urologijo priporoča Pentosan polysulfat za terapevtsko indikacijo bolečega mehurja. Predlagamo omejitev predpisovanja zdravila na specialiste urologe.

2. RSK za urologijo obravnava dopis Diagnostičnega centra Bled z dne 21.5.2018 v zvezi s potrditvijo metode zdravljenja raka prostate s pomočjo visoko-intenzivnega ultrazvočnega žarka Focal One (HIFU). RSK za urologijo na seji pregleda referenčne smernice Evropskega združenja urologov in ugotovi, da je HIFU opredeljen kot eksperimentalna metoda zdravljenja raka prostate, ki se po smernicah lahko izvaja zgolj v okviru klinične študije.

Sklep: RSK za urologijo je mnenja, da se HIFU lahko izvaja na področju Republike Slovenije v okviru klinične študije. Pred začetkom študije mora izvajalec pridobiti soglasje Komisije za medicinsko etiko pri Ministrstvu za zdravje. Bolnik mora pred vključitvijo s strani izvajalca dobiti pojasnilo, da je HIFU po referenčnih smernicah Evropskega združenja urologov eksperimentalna metoda za zdravljenje raka prostate in da dolgoročnih ter z drugimi uveljavljenimi metodami zdravljenja primerljivih rezultatov še ni.

3. RSK za urologijo obravnava dopis, ki ga je dne 5.6.2018 po elektronski pošti na RSK za urologijo v imenu Ministrstva za zdravje naslovil dr. Robert Medveda, dr. med., v katerem predstavlja vprašanje bolnika, ki je bil operiran na prostati in je prišlo do določenih zapletov.

Člani RSK za urologijo so soglasni, da RSK za urologijo ni pristojen za reševanje konkretnih pritožb bolnikov ob neugodnih izidih zdravljenja, saj za ta namen obstajajo pritožbeni organi znotraj izvajalcev in varuh pacientovih pravic.

Lahko pa RSK za področje Slovenije pripravi celovito analizo stanja obravnave raka prostate v Republiki Sloveniji, če se ugotovi potreba. Gre za obsežno in kompleksno analizo, ki je časovno izjemno zahtevna.

Kar se tiče konkretnega predloga oziroma vprašanja bolnika glede protonskega obsevanja raka prostate, RSK za urologijo na seji pregleda referenčne smernice Evropskega združenja urologov in ugotovi, da je protonsko obsevanje opredeljeno kot eksperimentalna metoda zdravljenja raka prostate. Tovrstno zdravljenje spada v sklop radioterapije raka prostate, ki pa jo v Sloveniji imamo. Za primerjavo protonske terapije in trenutne radioterapije RSK za urologijo priporoča, da se pridobi mnenje RSK za onkologijo.

4. Na predlog člana Dejana Bratuša RSK za urologijo obravnava možnost posodobitve vsebine specializacije iz urologije in **zavzame stališče, da je nujna prenova kurikuluma ter pooblašča trenutnega nacionalnega koordinatorja za specializacijo iz urologije pri Zdravniški zbornici Slovenije mag. Dejana Bratuša, da sproži postopek za spremembo kurikuluma.**

Seja se je zaključila ob 18.00 uri.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

Zapisnik 5. (dopisne) seje RSK za urologijo

Datum: 1.10. 2018

Dopisne seje so se po elektronski pošti udeležili: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., asist. mag. Dejan Bratuš, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., asist. Borut Gubina, dr. med., Franc Kramer, dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

1. RSK za urologijo obravnava vprašanje, ki ga je Ministrstvo za zdravje naslovilo na RSK po elektronski pošti dne 5.9.2018. V dopisu številka 09102-9/2018-43 z dne 5.9.2018 Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije RSK za urologijo prosi za podajo strokovnega mnenja: »ali lahko zdravnik specialist abdominalne kirurgije izvaja oziroma samostojno opravlja operacije cirkumcizije, operacija parafimoze, operacija fimoze.

RSK za urologijo ugotavlja, da ima specializant abdominalne kirurgije v času kroženja na urologiji predpisanih 5 posegov cirkumcizije.

RSK za urologijo je opravil glasovanje o tem vprašanju (5 glasov ZA, 1 glas PROTI) in sprejel naslednje strokovno mnenje:

V primeru, ko ima v kurikulumu specializant poseg - cirkumcizijo, jo lahko samostojno opravlja kot specialist abdominalne kirurgije.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.
predsednik RSK za urologijo

Zapisnik sestanka 6. seje RSK za urologijo

Datum: 20.11. 2018

Kraj seje: KO za urologijo, UKC Ljubljana

Prisotni: prof. dr. Andrej Kmetec, dr. med., Sandi Poteko, dr. med., asist. Borut Gubina , dr. med., doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.

*asist. mag Dejan Bratuš , dr. med. in Franc Kramer, dr. med sta se seje udeležila po telefonski konferenci.

Začetek seje ob 15.30 uri

4. RSK za urologijo se najprej seznanila z zaprosilom predsednice Interdisciplinarnega konzilija za potrditev spolne identitete Irene Rahne Otorepec, dr. med., za mnenje RSK za urologijo v zvezi z začetkom opravljanja kirurške genitalne rekonstrukcije pri transženskah, to je osebah, ki imajo moški biološki spol, v Splošni bolnišnici Izola na oddelku za urologijo.

RSK za urologijo razpravlja o pogojih za opravljanje tovrstne dejavnosti in pridobitev dokončnega pozitivnega mnenja RSK ter soglasno sprejme naslednji sklep:

Pred pričetkom izvajanja kirurške genitalne rekonstrukcije pri transženskah, to je osebah, ki imajo moški biološki spol, v Splošni bolnišnici Izola na oddelku za urologijo, mora izvajalec:

- pridobiti soglasje predstojnika Oddelka za urologijo, strokovnega vodstva Kirurškega oddelka in strokovnega vodstva SB Izola
- predložiti dokazilo o ustreznem strokovnem izobraževanju s področja kirurške genitalne rekonstrukcije pri transženskah
- predložiti sestavo Interdisciplinarnega konzilija za potrditev spolne identitete ter izjavo, da bodo vsi bolniki pred kirurško obravnavo genitalne rekonstrukcije obravnavani na Interdisciplinarnem konziliju in da bodo sklep konzilija podpisali vsi člani tega konzilija
- predložiti dokazila in izjave, da izvajalec – Oddelek za urologijo v SB Izola zagotavlja celotno predoperativno in pooperativno diagnostiko, terapijo,

spremljanje ter reševanje in obravnavo možnih zapletov 24 ur na dan, 7 dni v tednu skozi vse leto.

- **vsi kandidati za spremembo spola morajo pred kirurškim posegom podati vsa ustrezna soglasja**

12 mesecev po začetku izvajanja programa kirurške obravnave genitalne rekonstrukcije v SB Izola morata izvajalec in Interdisciplinarni konzilij za potrditev spolne identitete na RSK za urologijo predložiti strokovno poročilo o opravljenih posegih in izidih zdravljenja.

5. V drugi točki dnevnega reda se sestanku pridružita gospod Rade Pribakovič in gospa Petra Ogrin iz NIJZ. Predstavita koncept mreže izvajalcev, povesta, da na NIJZ trenutno delajo oceno stanja v urološki dejavnosti in ugotavljajo dostopnost uroloških storitev po regijah. Podatke bodo poslali na RSK. V nadaljevanju bodo stroko prosili za oceno normativov ambulantnih in operativnih obravnav.
6. Dr. Gubina izpostavi vprašanje predpisovanja Uralita na zeleni recept. RSK zavzame stališče, da je Uralit zdravilo za kamne in ga bolniki potrebujejo.
RSK sprejme sklep, da se na ZZSZ pošlje dopis, da se omogoči predpisovanje Uralyta na zeleni recept in, da je zdravilo dosegljivo v lekarnah. Predlagamo omejitev predpisovanja na specialnost urolog in nefrolog.
7. Doc. Smrkolj je RSK predstavil pogloblitve usmeritve sestanka nacionalnih koordinatorjev specializacij glede prenove specializacij. Urološke specializacije ni v okviru organizacije UEMS, pač pa je na zelo visoki ravni obravnavana in regulirana s strani EBU. Člani RSK razpravljajo o prenovi specializacije iz urologije. Strinjajo se, da specialni del iz urologije povzamemo po kurikulumu EBU. Za ostala kroženja naj nacionalni koodrinator doc. Smrkolj poizve ali se lahko spreminja sklop skupnega debela in nato pripravi ustrezen seznam kroženj. RSK za urologijo predlaga, da se specializacijo ne deli na dva dela, skupno deblo in specialni del, temveč pripravi kroženje po priporočilih EBU in naj traja skupno 5 let.

Seja se je zaključila ob 18.30 uri.

doc. dr. Tomaž Smrkolj, dr. med.